

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
F. G. JACOBS
της 18ης Μαΐου 1995 *

1. Η υπό κρίση υπόθεση αφορά το δύσκολο και συνναισθηματικά φορτισμένο θέμα της χρησιμοποίησεως ή μη χρησιμοποίησεως γενετικώς τροποποιημένων μικροοργανισμών (στο εξής: ΓΤΜΟ) στα γεωργικά προϊόντα βιολογικής παραγωγής. Το Κοινοβούλιο ζητεί την ολική ή μερική ακύρωση του κανονισμού (ΕΟΚ) 207/93 της Επιτροπής, της 29ης Ιανουαρίου 1993 (στο εξής: κανονισμός), για τον καθορισμό του περιεχομένου του παραρτήματος VI του κανονισμού (ΕΟΚ) 2092/91, περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής γεωργικών προϊόντων και των σχετικών ενδείξεων στα γεωργικά προϊόντα και στα είδη διατροφής, και για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 5, παράγραφος 4, του εν λόγω κανονισμού ¹.

2. Το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας τον κανονισμό, άνοιξε τον δρόμο για τη χρησιμοποίηση ΓΤΜΟ στα γεωργικά προϊόντα βιολογικής παραγωγής, το έπραξε δε κατά τρόπον ο οποίος θίγει τις προνομιές του Κοινοβουλίου.

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η αγγλική.
1 — ΕΕ 1993, L 25, σ. 5.

Η συναφής κοινοτική νομοθεσία

α) *Η οδηγία 90/219/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23ης Απριλίου 1990, για την περιορισμένη χρήση γενετικώς τροποποιημένων μικροοργανισμών* ²

3. Η οδηγία αυτή θεσπίζει κοινά μέτρα για την περιορισμένη χρήση γενετικώς τροποποιημένων μικροοργανισμών με σκοπό την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος (άρθρο 1). Εκδόθηκε από το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 130 Σ της Συνθήκης.

4. Η οδηγία θεσπίζει ορισμένους κανόνες και διαδικασίες που πρέπει να τηρούνται από τους χρήστες ΓΤΜΟ κατά τη χρήση ή την επεξεργασία τους. Η οδηγία δεν θεσπίζει κανόνες ως προς τους τύπους προϊόντων, γεωργικών ή μη, στα οποία μπορούν ή δεν μπορούν να ενσωματωθούν ΓΤΜΟ. Η οδηγία αυτή αφορά την υπό

2 — ΕΕ 1990, L 117, σ. 1.

κρίση υπόθεση μόνον στο μέτρο που περιέχει ορισμό των ΓΤΜΟ.

5. Κατά το άρθρο 2, στοιχείο α', ως «μικροοργανισμός» νοείται «κάθε μικροβιακή ενότητα, κυτταρική ή μη, ικανή προς αναπαραγωγή ή προς μεταβίβαση γενετικού υλικού». Κατά το άρθρο 2, στοιχείο β', ως «γενετικώς τροποποιημένος μικροοργανισμός» νοείται «κάθε μικροοργανισμός στον οποίο το γενετικό υλικό έχει υποστεί αλλαγές με τρόπο που δεν συμβαίνει κατά τις φυσιολογικές διαδικασίες σύζευξης ή/και φυσικού ανασυνδυασμού». Ως «περιορισμένη χρήση» νοείται, κατά το άρθρο 2, στοιχείο γ', «κάθε εργασία κατά την οποία μικροοργανισμοί τροποποιούνται γενετικώς ή κάθε εργασία κατά την οποία τέτοιοι γενετικώς τροποποιημένοι μικροοργανισμοί καλλιεργούνται, αποθηκεύονται, χρησιμοποιούνται, μεταφέρονται, καταστρέφονται ή απορρίπτονται και για την οποία χρησιμοποιούνται φυσικοί φραγμοί ή συνδυασμός φυσικών με χημικούς ή/και βιολογικούς φραγμούς, για να περιοριστεί η επαφή τους με τον ευρύτερο πληθυσμό και το περιβάλλον».

β) *Η οδηγία 90/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Απριλίου 1990, για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον*³

6. Η οδηγία αυτή αποβλέπει στην προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και

διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών και στην προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος κατά τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον ή κατά τη διάθεση στην αγορά προϊόντων που περιέχουν ή αποτελούνται από γενετικώς τροποποιημένους οργανισμούς οι οποίοι προορίζονται για μετέπειτα σκόπιμη ελευθέρωση στο περιβάλλον. Νομική βάση της εν λόγω οδηγίας αποτελεί το άρθρο 100 Α της Συνθήκης.

7. Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας, ως «οργανισμός» νοείται «κάθε βιολογική ενότητα ικανή για αναπαραγωγή ή μεταβίβαση γενετικού υλικού». Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 2, ως «γενετικώς τροποποιημένος οργανισμός» (στο εξής: ΓΤΟ) νοείται «ο οργανισμός στον οποίο το γενετικό υλικό έχει υποστεί αλλαγές με τρόπο που [δεν] συμβαίνει κατά τις φυσιολογικές διαδικασίες σύζευξης ή/και φυσικού ανασυνδυασμού». Η οδηγία αυτή έχει ευρύτερο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής απ' ό,τι η οδηγία 90/219/ΕΟΚ· η δεύτερη έχει εφαρμογή μόνον στους μικροοργανισμούς, ενώ η πρώτη εφαρμόζεται τόσο στους μικροοργανισμούς όσο και στους οργανισμούς που περιέχουν μικροοργανισμούς.

8. Το άρθρο 2, παράγραφος 3, της οδηγίας ορίζει τη «σκόπιμη ελευθέρωση» ως οποιαδήποτε σκόπιμη εισαγωγή ενός ΓΤΟ ή συνδυασμού ΓΤΟ στο περιβάλλον χωρίς πρόβλεψη για περιορισμό, με φυσικούς

³ — Βλ. ανωτέρω υποσημείωση 2, σ. 15.

φραγμούς ή με συνδυασμό φυσικών φραγμών με χημικούς ή/και βιολογικούς φραγμούς, για να περιοριστεί η επαφή τους με τον ευρύτερο πληθυσμό και με το περιβάλλον.

αυτό πρόκειται να διατεθεί για πρώτη φορά (άρθρο 11, παράγραφος 1). Το περιεχόμενο της γνωστοποίησης καθορίζεται στο άρθρο 11 και στα παραρτήματα II και III. Ειδικότερα, η αίτηση περιλαμβάνει και πρόταση σχετικά με την επισήμανση και τη συσκευασία του προϊόντος, η οποία πρέπει να περιέχει τουλάχιστον τις πληροφορίες που απαριθμούνται στο παράρτημα III.

9. Το άρθρο 4 επιβάλλει στα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν ότι λαμβάνονται όλα τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να αποφευχθούν οι αρνητικές συνέπειες για την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον οι οποίες μπορεί να προκύψουν από τη σκόπιμη ελευθέρωση ΓΤΟ ή διάθεση ΓΤΟ στην αγορά. Το μέρος Β της οδηγίας (άρθρα 5 έως 9) αφορά τη σκόπιμη ελευθέρωση ΓΤΟ στο περιβάλλον για ερευνητικούς και αναπτυξιακούς σκοπούς ή για κάθε άλλον σκοπό πλην της διαθέσεως στην αγορά. Το μέρος αυτό δεν έχει σχέση με το αντικείμενο της υπό κρίση υποθέσεως.

- 2) Η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους εξετάζει τότε τη γνωστοποίηση. Μπορεί, εντός 90 ημερών από την παραλαβή της, να πληροφορήσει τον υποβαλόντα τη γνωστοποίηση ότι η προτεινόμενη διάθεση του προϊόντος δεν πληροί τους όρους της οδηγίας και, κατά συνέπεια, απορρίπτεται (άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο β'). Ή, αν η αρμόδια αρχή δεν απορρίψει την αίτηση, μπορεί να διαβιβάσει τον φάκελο στην Επιτροπή με θετική γνώμη (άρθρο 12, παράγραφος 2, στοιχείο α').

10. Σχετικό είναι το μέρος Γ (άρθρα 10 έως 18), το οποίο αφορά τη διάθεση προϊόντων που περιέχουν ΓΤΟ στην αγορά. Η διαδικασία με την οποία ο κατασκευαστής ή εισαγωγέας ΓΤΟ (ή συνδυασμού ΓΤΟ) λαμβάνει άδεια διαθέσεως στην αγορά μπορεί να συνοψιστεί ως εξής:

- 1) Ο κατασκευαστής ή ο εισαγωγέας στην Κοινότητα προβαίνει σε γνωστοποίηση προς την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στην αγορά του οποίου το προϊόν

- 3) Η Επιτροπή, μόλις παραλάβει τον φάκελο, τον διαβιβάζει στις αρμόδιες αρχές όλων των κρατών μελών. Αν, εντός μιας καθορισμένης προθεσμίας, η αρμόδια αρχή που παρέλαβε τη γνωστοποίηση δεν λάβει καμία αρνητική απάντηση από άλλο κράτος μέλος, οφείλει να παράσχει εγγράφως τη συγκατάθεσή της στη γνωστοποίηση, ώστε να μπορέσει το προϊόν να διατεθεί στην αγορά, και ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη (άρθρο 13, παράγραφοι 1 και 2).

4) Η αρμόδια αρχή άλλου κράτους μέλους μπορεί να διατυπώσει αντιρρήσεις εντός της ταχθείσας προθεσμίας, αναφέροντας τους λόγους επί των οποίων στηρίζονται οι αντιρρήσεις αυτές. Αν οι εμπλεκόμενες αρμόδιες αρχές δεν μπορέσουν να καταλήξουν σε συμφωνία, η Επιτροπή αποφασίζει σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 21⁴ (άρθρο 13, παράγραφος 3). Η απόφαση της Επιτροπής μπορεί να είναι είτε ευνοϊκή είτε αρνητική.

5) Κατά το άρθρο 13, παράγραφος 4, αν η Επιτροπή λάβει ευνοϊκή απόφαση, η αρμόδια αρχή που παρέλαβε τη γνωστοποίηση παρέχει εγγράφως τη συγκατάθεσή της προκειμένου να διατεθεί το προϊόν στην αγορά.

6) Εφόσον έχει παρασχεθεί έγγραφη συγκατάθεση, το εν λόγω προϊόν μπορεί να χρησιμοποιείται χωρίς άλλη γνωστοποίηση σε ολόκληρη την Κοινότητα, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι συγκεκριμένοι όροι χρήσεως (άρθρο 13, παράγραφος 5).

11. Συνεπώς, η διαδικασία αυτή παρέχει ορισμένες εγγυήσεις. Κανένα προϊόν που περιέχει ΓΤΟ δεν μπορεί να διατεθεί στην αγορά χωρίς συγκατάθεση. Οι αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους που παραλαμβάνουν τη γνωστοποίηση μπορούν να μην επιτρέψουν τη διάθεση του προϊόντος στην

αγορά. Συγκατάθεση μπορεί να δοθεί μόνον εφόσον συμφωνήσει η Επιτροπή καθώς και τα κράτη μέλη με ειδική πλειοψηφία (κατά τη διαδικασία της συμβουλευτικής επιτροπής, η οποία προβλέπει ότι το Συμβούλιο λαμβάνει απόφαση υπό ορισμένες προϋποθέσεις). Το άρθρο 10 της οδηγίας θεσπίζει τις βασικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται προκειμένου να δοθεί η συγκατάθεση. Το άρθρο 16 της οδηγίας προβλέπει μια πρόσθετη εγγύηση. Αν έχει δοθεί συγκατάθεση για ένα συγκεκριμένο προϊόν και ένα κράτος μέλος έχει βάσιμους λόγους να θεωρεί ότι το προϊόν αυτό θέτει σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία, το κράτος μέλος μπορεί να περιορίσει προσωρινώς τη χρήση και/ή την πώλησή του.

γ) Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2092/91 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1991, περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής γεωργικών προϊόντων και των σχετικών ενδείξεων στα γεωργικά προϊόντα και στα είδη διατροφής⁵

12. Ο κανονισμός αυτός (στο εξής: βασικός κανονισμός) είναι εκείνος για την εκτέλεση του οποίου θεσπίστηκε ο επιδικος κανονισμός. Εκδόθηκε από το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 43 της Συνθήκης. Ο κανονισμός θεσπίζει κανόνες για την παραγωγή, την επισήμανση και τον έλεγχο για την προστασία της βιολογικής καλλιέργειας. Αποβλέπει στην εξασφάλιση συνθηκών δικαίου ανταγωνισμού μεταξύ παραγωγών προϊόντων τα οποία φέρουν τις προβλεπόμενες ενδείξεις, καθώς και στο να καταστήσει περισσότερο

4 — Το άρθρο 2 της αποφάσεως 87/373/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 1987, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή (ΕΕ 1987, L 197, σ. 33), θεσπίζει μια διαδικασία που προβλέπει τη συμμετοχή ρυθμιστικής επιτροπής και, συγκεκριμένα, τη Διαδικασία ΙΙ, εναλλακτική διατύπωση α.

5 — ΕΕ 1991, L 198, σ. 1.

ευδιάκριτα τα βιολογικά προϊόντα στην αγορά εξασφαλίζοντας τη διαφάνεια σε όλα τα στάδια παραγωγής και επεξεργασίας. Ο εν λόγω κανονισμός έχει εφαρμογή στα βιολογικώς παραγόμενα μη μεταποιημένα φυτικά γεωργικά προϊόντα καθώς και τα ζώα και τα μη μεταποιημένα ζωικά προϊόντα υπό ορισμένες προϋποθέσεις (άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο α') καθώς και στα βιολογικά προϊόντα διατροφής που αποτελούνται κατά κύριο λόγο από ένα ή περισσότερα συστατικά φυτικής προελεύσεως ή, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, στα προϊόντα ανθρώπινης διατροφής που περιέχουν συστατικά ζωικής προελεύσεως (άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο β').

13. Το άρθρο 3 ορίζει ότι ο κανονισμός εφαρμόζεται υπό την επιφύλαξη των άλλων κοινοτικών διατάξεων που διέπουν την παραγωγή, την παρασκευή, την εμπορία, την επισήμανση και τον έλεγχο των προϊόντων που αναφέρονται στο άρθρο 1.

14. Τα άρθρα 6 και 7 καθορίζουν τους κανόνες βιολογικής παραγωγής. Ουσιαστικά, η βιολογική παραγωγή προϋποθέτει ότι τηρούνται οι μέθοδοι που καθορίζονται στο παράρτημα I του βασικού κανονισμού και ότι κατά την καλλιέργεια των προϊόντων χρησιμοποιούνται μόνον οι ουσίες που απαριθμούνται στο παράρτημα II του βασικού κανονισμού. Το άρθρο 6, παράγραφος 2, προβλέπει παρέκκλιση, σύμφωνα με την οποία μπορούν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να χρησιμοποιούνται σπόροι που έχουν υποστεί επεξεργασία με ουσίες μη περιλαμβανόμενες στο παράρτημα II.

15. Το άρθρο 5 του βασικού κανονισμού θεσπίζει τους κανόνες επισημάνσεως και διαφημίσεως των βιολογικών προϊόντων. Ειδικότερα, οι ουσιαστικές διατάξεις του άρθρου 5, παράγραφος 3, ορίζουν τα εξής:

«3. Στην επισήμανση ή διαφήμιση προϊόντος του άρθρου 1, παράγραφος 1, στοιχείο β' [ήτοι των προϊόντων ανθρώπινης διατροφής που αποτελούνται κατά κύριο λόγο από ένα ή περισσότερα συστατικά φυτικής προελεύσεως ή που περιέχουν, υπό ορισμένες περιπτώσεις, συστατικά ζωικής προελεύσεως], η εμπορική ονομασία του προϊόντος μπορεί να περιέχει αναφορά στον βιολογικό τρόπο παραγωγής μόνον εφόσον:

- α) όλα τα γεωργικής προέλευσης συστατικά του προϊόντος συνιστούν προϊόντα ή προέρχονται από προϊόντα παραχθέντα σύμφωνα με τους κανόνες των άρθρων 6 και 7 ή εισαχθέντα από τρίτες χώρες στο πλαίσιο του καθεστώτος που προβλέπεται στο άρθρο 11·
- β) το προϊόν περιέχει μόνο ουσίες απαριθμούμενες στο παράρτημα VI, σημείο A, ως συστατικά μη γεωργικής προέλευσης·
- γ) το προϊόν ή τα συστατικά του δεν έχουν υποβληθεί, κατά την παρασκευή, σε επε-

Ξεργασία με ιοντίζουσες ακτινοβολίες ή με ουσίες μη προβλεπόμενες στο παράρτημα VI, σημείο Β·

αναφορές στον βιολογικό τρόπο παραγωγής.

(...).»

16. Με άλλες λέξεις, το παράρτημα VI, μέρος Α, περιέχει μια περιοριστική «λευκή λίστα» ουσιών των οποίων η χρήση επιτρέπεται. Το παράρτημα VI, μέρος Β, περιέχει μια περιοριστική «λευκή λίστα» βοηθητικών μέσων. Αν μια ουσία δεν περιλαμβάνεται στον κατάλογο, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί στη βιολογική παραγωγή προϊόντων. Σκοπός του επίδικου κανονισμού είναι ο καθορισμός του περιεχομένου του παραρτήματος VI του βασικού κανονισμού.

17. Το άρθρο 5 διακρίνει μεταξύ τριών κατηγοριών προϊόντων περιεχόντων περισσότερα από ένα συστατικά. Όταν όλα τα συστατικά γεωργικής προελεύσεως έχουν παραχθεί με βιολογικό τρόπο παραγωγής, η εμπορική ονομασία του προϊόντος μπορεί να περιέχει αναφορές στον βιολογικό τρόπο παραγωγής, σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο α'. Όταν περισσότερο από το 50 % των συστατικών γεωργικής προελεύσεως του προϊόντος έχει παραχθεί με βιολογικό τρόπο παραγωγής, τότε, σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 6, στην ονομασία μπορούν να περιέχονται αναφορές στον βιολογικό τρόπο παραγωγής μόνον όσον αφορά τα συστατικά που περιέχονται στον κατάλογο συστατικών που προβλέπεται από την οδηγία 79/112/ΕΟΚ. Όταν λιγότερο από το 50 % των συστατικών γεωργικής προελεύσεως του προϊόντος έχει παραχθεί με βιολογικό τρόπο παραγωγής, στην ετικέτα δεν επιτρέπεται να περιέχονται

18. Το άρθρο 5, παράγραφος 7, ορίζει ότι οι λεπτομερείς κανόνες εφαρμογής του εν λόγω άρθρου μπορούν να καθοριστούν κατά τη διαδικασία του άρθρου 14, η οποία επιτρέπει στην Επιτροπή, επικουρούμενη από ρυθμιστική επιτροπή, να θεσπίζει τα συναφή μέτρα⁶. Εξάλλου, το άρθρο 13 προβλέπει ότι οι τροποποιήσεις του παραρτήματος VI θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 14.

19. Οι περιοριστικοί κατάλογοι των ουσιών και προϊόντων, που αναφέρονται στο άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχεία β' και γ', και παράγραφος 4, πρώτη και δεύτερη περίπτωση, καταρτίζονται και ενσωματώνονται στο παράρτημα VI κατά τη διαδικασία του άρθρου 14 (άρθρο 5, παράγραφος 8).

20. Το άρθρο 5, παράγραφος 9, ορίζει τα εξής:

«Πριν από την 1η Ιουλίου 1993, η Επιτροπή θα επανεξετάσει τις διατάξεις του παρόντος, και ιδίως των παραγράφων 5 και 6,

6 — Βλ. ανωτέρω υποσημείωση 4.

και θα υποβάλει τις κατάλληλες προτάσεις για ενδεχόμενη αναθεώρησή του.»

21. Το παράρτημα VI του βασικού κανονισμού περιλαμβάνει τρία μέρη, χωρίς όμως να καθορίζει το περιεχόμενό τους. Τα μέρη αυτά είναι τα εξής:

«Α. Επιτρεπόμενες ουσίες ως συστατικά μη γεωργικής προέλευσης (άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο β').

Β. Ουσίες των οποίων επιτρέπεται η χρήση κατά την παρασκευή (άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο γ').

Γ. Συστατικά γεωργικής προέλευσης (άρθρο 5, παράγραφος 4).»

22. Στον βασικό κανονισμό, όπως αυτός εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 24 Ιουνίου 1991, δεν περιέχεται μνεία περί ΓΤΜΟ. Σχετική μνεία δεν περιέχεται ούτε στην πρόταση της Επιτροπής για κανονισμό του Συμβουλίου περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής των γεωργικών προϊόντων και των σχετικών ενδείξεων στα γεωργικά προϊόντα και στα είδη διατροφής⁷. Το Κοινοβούλιο ενέκρινε μεν την πρόταση της Επιτροπής στις 19 Φεβρουαρίου 1991, πρότεινε όμως τις κατάλληλες τροποποιήσεις⁸. Ειδικότερα, πρότεινε μια τροπολογία (την τροπολογία αριθ. 12) με την οποία επιχειρείται

να δοθεί ο ορισμός των ΓΤΜΟ⁹. Το Κοινοβούλιο πρότεινε επίσης δύο τροπολογίες (τροπολογίες αριθ. 15 και 60) για να αποκλεισθεί η αναφορά, με την ετικέτα του προϊόντος, στον βιολογικό τρόπο παραγωγής, όταν στο προϊόν περιέχονται ΓΤΜΟ, όταν η μέθοδος παραγωγής συνεπάγεται την εισαγωγή ΓΤΜΟ ή όταν το προϊόν ή τα συστατικά του έχουν υποστεί επεξεργασία με ΓΤΜΟ¹⁰. Την προηγούμενη της ψηφίσεως των τροπολογιών αυτών από το Κοινοβούλιο, ο αρμόδιος Επίτροπος είχε δηλώσει τα εξής:

«Επίσης, η Επιτροπή συμμερίζεται την ανησυχία που εκφράζεται με τις τροπολογίες αριθ. 12, 60, 100 και 102, για εξαίρεση της χρησιμοποίησης γενετικά τροποποιημένων οργανισμών στη βιολογική παραγωγή. Πλην όμως, οι εν λόγω οργανισμοί δεν κυκλοφορούν στην αγορά και μέχρι στιγμής δεν έχει δοθεί σχετική άδεια, ούτε σε σχέση με τις συμβατικές καλλιέργειες. Οιοσδήποτε διατάξεις εν προκειμένω πρέπει να είναι συνεκτικές με άλλες κοινοτικές διατάξεις στον εν λόγω τομέα και απαιτούν μια σε βάθος τεχνική μελέτη. Λυπούμαι, επομένως, που δεν είμαι σε θέση να δεχθώ τις εν λόγω τροπολογίες στο σημερινό πλαίσιο, πλην όμως μπορώ να διαβεβαιώσω το Κοινοβούλιο ότι θα αρχίσει η τεχνική εργασία ώστε να εξεταστεί και να αναπτυχθεί κατάλληλη νομοθεσία για τη βιολογική παραγωγή το ταχύτερο δυνατό.»¹¹

⁹ — ΕΕ 1991, C 72, σ. 43.

¹⁰ — ΕΕ 1991, C 72, σ. 44.

¹¹ — Συζητήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, προσαρτημένες στην ΕΕ 3-401, της 18ης Φεβρουαρίου 1991, σ. 23.

⁷ — ΕΕ 1990, C 4, σ. 4.

⁸ — ΕΕ 1991, C 106, σ. 27.

23. Κατόπιν αυτών, η τροποποιημένη πρόταση της Επιτροπής για κανονισμό του Συμβουλίου περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής των γεωργικών προϊόντων και των σχετικών ενδείξεων στα γεωργικά προϊόντα και στα είδη διατροφής¹² δεν περιελάμβανε μνεία περί ΓΤΜΟ.

δ) *Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 207/93 της Επιτροπής, της 29ης Ιανουαρίου 1993, για τον καθορισμό του περιεχομένου του παραρτήματος VI του κανονισμού (ΕΟΚ) 2092/91, περί του βιολογικού τρόπου παραγωγής γεωργικών προϊόντων και των σχετικών ενδείξεων στα γεωργικά προϊόντα και στα είδη διατροφής, και για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 5, παράγραφος 4, του εν λόγω κανονισμού*

24. Αυτός είναι ο επίδικος κανονισμός. Ο κανονισμός αυτός θεσπίστηκε από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 5, παράγραφοι 7 και 8, του βασικού κανονισμού. Στην τέταρτη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου αναφέρεται ότι το παράρτημα VI πρέπει να λάβει υπόψη του ότι οι καταναλωτές αναμένουν ότι τα μεταποιημένα προϊόντα βιολογικής παραγωγής αποτελούνται κυρίως από συστατικά στη φυσική τους κατάσταση. Ωστόσο, στην πέμπτη αιτιολογική σκέψη αναφέρεται ότι άλλα συστατικά ή βοηθητικά μέσα που επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται σε συμβατικά μεταποιημένα προϊόντα και τα οποία κατά προτίμηση υπάρχουν στη φύση είναι δυνατόν να περιληφθούν στο παράρτημα VI, εφόσον έχει αποδειχθεί ότι, χωρίς τη χρήση ουσιών

αυτού του τύπου, είναι αδύνατη η παρασκευή ή η συντήρηση βιολογικών προϊόντων διατροφής. Η έκτη αιτιολογική σκέψη αναφέρει ότι, όσον αφορά τα ένζυμα που παράγονται από μικροοργανισμούς, πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω αν τα προϊόντα που λαμβάνονται από ΓΤΜΟ κατά την έννοια της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ μπορούν να χρησιμοποιούνται σε είδη διατροφής τα οποία, σύμφωνα με την ετικέτα, έχουν παραχθεί με βιολογικές μεθόδους και ότι το θέμα αυτό θα εξεταστεί λεπτομερώς, όταν θα εγκριθεί η χρήση αυτών των ενζύμων στα είδη διατροφής σύμφωνα με τη σχετική κοινοτική νομοθεσία.

25. Το άρθρο 1 του κανονισμού ορίζει ότι σε παράρτημα του ίδιου κανονισμού καθορίζεται το περιεχόμενο του παραρτήματος VI του βασικού κανονισμού. Το άρθρο 2 ορίζει ότι τροποποιήσεις στα μέρη Α και Β του παραρτήματος VI μπορούν να αποφασιστούν μόνον αν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις. Το παράρτημα περιέχει τους καταλόγους των επιτρεπόμενων συστατικών και βοηθητικών μέσων. Περιέχει επίσης μια εισαγωγή, η οποία θεσπίζει ορισμένες γενικές αρχές. Μία από τις αρχές αυτές διατυπώνεται ως εξής:

«Παρά την αναφορά σε οποιοδήποτε συστατικό των μερών Α και Γ ή σε οποιοδήποτε βοηθητικό μέσο για την επεξεργασία που αναφέρεται στο μέρος Β, κάθε τέτοιου είδους συστατικό ή βοηθητικό μέσο για την επεξεργασία χρησιμοποιείται μόνο σύμφωνα με τη σχετική κοινοτική ή/και εθνική νομοθεσία η οποία συμβιβάζεται με τη Συνθήκη, όσον αφορά τα είδη διατροφής και, σε περι-

πτωση που δεν υπάρχουν τέτοιες διατάξεις, σύμφωνα με τις αρχές της ορθής πρακτικής για την παρασκευή των τροφίμων. Ειδικότερα, τα πρόσθετα μπορούν να χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις προβλέψεις κάθε γενικής οδηγίας, όπως αναφέρονται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/107/ΕΟΚ· τα αρτύματα χρησιμοποιούνται με βάση τις προβλέψεις της οδηγίας 88/388/ΕΟΚ και οι διαλύτες εκχύλισης σύμφωνα με τις προβλέψεις της οδηγίας 88/344/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 1988, για τη σύγκλιση των νομοθεσιών των κρατών μελών που αφορούν τους διαλύτες εκχύλισης οι οποίοι χρησιμοποιούνται στην παρασκευή των τροφίμων και των συστατικών τους.»

26. Το μέρος Α του παραρτήματος VI περιέχει ένα σημείο Α.4, το οποίο έχει την εξής διατύπωση:

«Παρασκευάσματα με μικροοργανισμούς

i) οποιαδήποτε παρασκευάσματα με μικροοργανισμούς οι οποίοι συνήθως χρησιμοποιούνται στην επεξεργασία τροφίμων, με εξαίρεση τους γενετικά τροποποιημένους μικροοργανισμούς κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ·

ii) γενετικά τροποποιημένοι μικροοργανισμοί κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ, εφόσον [έχουν περιληφθεί] στον παρακάτω κατάλογο σύμφωνα με

τη διαδικασία για τη λήψη απόφασης του άρθρου 14» (η υπογράμμιση με πλάγιους χαρακτήρες δική μου).

27. Το μέρος Β του παραρτήματος VI περιλαμβάνει το ακόλουθο σημείο:

«Παρασκευάσματα μικροοργανισμών και ενζύμων:

i) τα οποιαδήποτε παρασκευάσματα μικροοργανισμών ή ενζύμων, τα οποία συνήθως χρησιμοποιούνται ως βοηθητικά μέσα επεξεργασίας τροφίμων [...], με εξαίρεση τους γενετικά τροποποιημένους [μικρο]οργανισμούς, κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ·

ii) γενετικά τροποποιημένοι μικροοργανισμοί κατά την έννοια [του άρθρου] 2, παράγραφος 2, της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ, εφόσον [έχουν περιληφθεί] στον παρακάτω κατάλογο σύμφωνα με τη διαδικασία για τη λήψη απόφασης του άρθρου 14» (η υπογράμμιση με πλάγιους χαρακτήρες δική μου).

28. «Η διαδικασία για τη λήψη απόφασης του άρθρου 14» είναι η διαδικασία της ρυθμιστικής επιτροπής που θεσπίζει το άρθρο 14 του βασικού κανονισμού.

29. Έτσι, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, η χρήση ΓΤΜΟ στην επεξεργασία ή την παραγωγή βιολογικών τροφίμων δεν επιτρέπεται. Στον κατάλογο ουσιών του μέρους Α, σημείο 4, ή του μέρους Β του παραρτήματος VI δεν περιλαμβάνονται ΓΤΜΟ. Καίτοι οι ΓΤΜΟ μνημονεύονται στο μέρος Α, σημείο 4, στοιχείο ii, και στο μέρος Β, στοιχείο ii, του παραρτήματος VI, ο κανονισμός επιβάλλει την πλήρωση ορισμένων προϋποθέσεων — άλλων διαδικαστικών και άλλων ουσιαστικών — προκειμένου να περιληφθεί ένας ΓΤΜΟ στους εν λόγω καταλόγους.

(παράρτημα VI, μέρη Α, σημείο 4, στοιχείο ii, και Β, στοιχείο ii).

30. Ένας ΓΤΜΟ μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην επεξεργασία ή στην παραγωγή βιολογικών προϊόντων μόνον εφόσον πληρούνται σωρευτικώς δύο προϋποθέσεις:

- 1) πρέπει να έχει παρασχεθεί η συγκατάθεση για τη σκόπιμη ελευθέρωση ή τη διάθεση στην αγορά του ΓΤΜΟ ή ενός προϊόντος που περιέχει ΓΤΜΟ σύμφωνα με την οδηγία 90/220/ΕΟΚ, όπως εξέθεσα προηγουμένως·
- 2) η Επιτροπή πρέπει να θεσπίσει μέτρο για τον συγκεκριμένο ΓΤΜΟ σύμφωνα με το άρθρο 14 του βασικού κανονισμού

31. Το άρθρο 3 του βασικού κανονισμού (ανωτέρω παράγραφος 13) καθιστά σαφές ότι οι προϋποθέσεις αυτές πρέπει να πληρούνται σωρευτικώς. Το άρθρο 5, παράγραφος 8, του βασικού κανονισμού ορίζει ότι ένα κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει να περιληφθεί ένα προϊόν στο παράρτημα VI. Επιπλέον, από το άρθρο 3 απορρέει ότι, αν η παραγωγή, η παρασκευή, η εμπορία, η επισήμανση ή ο έλεγχος ενός προϊόντος διέπονται από άλλη κοινοτική διάταξη, εφαρμόζεται και η διάταξη αυτή. Αυτό μπορεί να συνεπάγεται ένα τρίτο εμπόδιο για την εμπορία του προϊόντος. Παραδείγματος χάριν, αν μια ειδική κοινοτική διάταξη διέπει τη χρήση ορισμένων ΓΤΜΟ στην παραγωγή σίτου, επιβάλλεται η τήρηση και της διάταξης αυτής.

32. Η Επιτροπή θέσπισε τις ουσιαστικές προϋποθέσεις με το άρθρο 2 του επιδίκου κανονισμού. Κάθε μεταγενέστερη προσθήκη ενός ΓΤΜΟ στους καταλόγους του παραρτήματος VI θα αποτελεί τροποποίηση των μερών Α ή Β. Σύμφωνα με το άρθρο 2, στοιχείο β', ένας ΓΤΜΟ μπορεί να περιληφθεί στον κατάλογο των βοηθητικών μέσων που καλύπτονται από το μέρος Β μόνον αν πληρούνται δύο προϋποθέσεις: πρώτον, να είναι ο ΓΤΜΟ γενικά αποδεκτός στην (βιολογική) επεξεργασία τροφών και, δεύτερον, να είναι αδύνατη η παρασκευή αυτών των προϊόντων διατροφής χωρίς τη χρήση αυτού του ΓΤΜΟ. Το άρθρο 2 αφορά μόνον τους ΓΤΜΟ που μπορούν να περιληφθούν στο μέρος Β· δεν εφαρμόζεται στους ΓΤΜΟ που μπορούν να περιληφθούν στο μέρος Α, σημείο 4, του παραρτήματος VI.

ε) Η πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τα νέα τρόφιμα και τα νέα συστατικά τροφίμων

33. Στις 7 Ιουλίου 1992, η Επιτροπή ενέκρινε πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τα νέα τρόφιμα και τα νέα συστατικά τροφίμων¹³. Η Επιτροπή υπέβαλε τροποποιημένη πρόταση την 1η Δεκεμβρίου 1993¹⁴. Αμφότερες οι προτάσεις ανέφεραν ως νομική βάση για την έκδοση της πράξεως το άρθρο 100 Α της Συνθήκης. Η πρόταση αυτή θα πρέπει τώρα να εγκριθεί σύμφωνα με τη διαδικασία συναποφάσεως, κατόπιν της τροποποίησής του άρθρου 100 Α από τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πρόταση αυτή αποβλέπει στη ρύθμιση του θέματος της διαθέσεως στην αγορά τροφίμων και συστατικών τροφίμων τα οποία δεν χρησιμοποιούνταν μέχρι σήμερα ευρέως για ανθρώπινη κατανάλωση ή δεν παράγονταν με μεθόδους που επιφέρουν σημαντικές μεταβολές στη σύνθεση, τη θρεπτική αξία ή τη σκοπούμενη χρήση τους (άρθρο 1). Η πρόταση αυτή αφορά και τα τρόφιμα και συστατικά τροφίμων που παράγονται από ΓΤΟ. Το άρθρο 2 δεν αποκλείει την εφαρμογή του προτεινομένου κανονισμού στα βιολογικά τρόφιμα. Το άρθρο 4 της τροποποιημένης προτάσεως (άρθρα 5 και 6 της αρχικής προτάσεως) προβλέπει ότι, προκειμένου να διατεθούν νέα τρόφιμα ή συστατικά τροφίμων στην αγορά, απαιτείται η εφαρμογή της διαδικασίας χορηγήσεως έγγραφης εγκρίσεως. Το άρθρο 5 της τροποποιημένης προτάσεως (άρθρο 7 της αρχικής προτάσεως) προβλέπει διαδικασία παροχής ειδικής εγκρίσεως για τα συστατικά τροφίμων που περιέχουν ή συνίστανται από ΓΤΟ κατά την έννοια της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ. Ουσιαστικά, το άρθρο

5 θα καταστήσει ανεφάρμοστη τη διαδικασία παροχής συγκαταθέσεως που πρέπει να τηρείται σύμφωνα με τα άρθρα 11 έως 18 της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ για τη διάθεση ΓΤΟ στην αγορά. Αυτό επιτρέπεται από το άρθρο 10, παράγραφος 2, της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ. Αν η πρόταση αυτή εγκριθεί, η διαδικασία παροχής συγκαταθέσεως των άρθρων 11 έως 18 της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ θα αντικατασταθεί από τη διαδικασία του άρθρου 5. Οι κύριες αρχές που εφαρμόζονται για την παροχή ή την άρνηση παροχής της συγκαταθέσεως είναι όμοιες με εκείνες της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ.

Οι λόγοι ακυρώσεως

34. Το Κοινοβούλιο, προς στήριξη του αιτήματος ακυρώσεως του κανονισμού, προβάλλει τρεις λόγους ακυρώσεως. Οι λόγοι αυτοί είναι οι εξής:

α) Η Επιτροπή, κατά παράβαση του άρθρου 155, τέταρτη παύλα, της Συνθήκης και του άρθρου 5, παράγραφος 8, του βασικού κανονισμού, υπερέβη τις εξουσίες που της παρέσχε το Συμβούλιο, καθώςσον περιέλαβε ΓΤΜΟ στο παράρτημα του κανονισμού. Το Κοινοβούλιο ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή υπονόμωσε τους σκοπούς του βασικού κανονισμού κλονίζοντας την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στην ένδειξη περί βιολογικού τρόπου παραγωγής, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις περαιτέρω εξασθενώσεως του δικαίου ανταγωνισμού και μη επι-

13 — COM(92) 295 τελικό — SYN 426 (ΕΕ 1992, C 190, σ. 3).

14 — ΕΕ 1994, C 16, σ. 10.

τυγχάνοντας την ισορροπία μεταξύ της γεωργικής παραγωγής και της προστασίας του περιβάλλοντος. Το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι μόνον το Συμβούλιο μπορεί, βάσει του άρθρου 100 Α της Συνθήκης, να θεσπίσει διάταξη σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία βιολογικών τροφίμων που περιέχουν ΓΤΜΟ.

β) Άλλως, η Επιτροπή έκανε κατάχρηση των εξουσιών που της έχουν παρασχεθεί, διαβεβαιώνοντας το Κοινοβούλιο ότι θα μπορούσαν να περιληφθούν ΓΤΜΟ στα βιολογικά τρόφιμα μόνον εφόσον το θέμα υποβαλλόταν εκ νέου στο Κοινοβούλιο. Το Κοινοβούλιο υποστηρίζει, επίσης, ότι η ενδεδειγμένη βάση προκειμένου να επιτραπεί η χρήση ΓΤΜΟ στη βιολογική παραγωγή ήταν η διαδικασία του άρθρου 5, παράγραφος 9, του βασικού κανονισμού.

γ) Τρίτον, η Επιτροπή, κατά παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης, δεν αιτιολόγησε προσηκόντως την έκδοση του κανονισμού ο οποίος επιτρέπει τη χρήση ΓΤΜΟ. Επιπλέον, η εκκρεμής πρόταση σχετικά με τα νέα τρόφιμα και συστατικά τροφίμων δημιούργησε στο Κοινοβούλιο την πεποίθηση ότι το θέμα της χρήσεως ΓΤΜΟ στη βιολογική παραγωγή θα ρυθμιζόταν με τη θέσπιση βασικού νομοθετήματος: ο επίδικος κανονισμός δεν αναφέρει λόγους που θα μπορούσαν να αναιρέσουν την πεποίθηση αυτή.

35. Μολονότι το Κοινοβούλιο ζήτησε από το Δικαστήριο την ολική ακύρωση του κανονισμού και μόνο επικουρικός την ακύρωση της πέμπτης αιτιολογικής σκέψης καθώς και των στοιχείων ii του μέρους Α, σημείο 4, και ii του μέρους Β του παραρτήματος VI, όλοι οι ισχυρισμοί του Κοινοβουλίου αφορούν τους ΓΤΜΟ και κανένας δεν αφορά τις άλλες ουσίες που περιλαμβάνονται στους καταλόγους του εν λόγω παραρτήματος. Δεδομένου ότι το Κοινοβούλιο δεν προέβαλε κανένα επιχείρημα προς στήριξη του αιτήματος ολικής ακυρώσεως του κανονισμού, δεν είναι απαραίτητο να εξεταστεί το αίτημα αυτό¹⁵. Τα αιτήματα της προσφυγής περιορίζονται, ως εκ τούτου, στην ακύρωση του κανονισμού στο μέτρο που αυτός αφορά τους ΓΤΜΟ. Επιπλέον, το Κοινοβούλιο κατέστησε σαφές με το δικόγραφο της προσφυγής του ότι ζητεί την ακύρωση του κανονισμού στο μέτρο που αυτός περιέλαβε ΓΤΜΟ στον κατάλογο των ουσιών που επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν στη βιολογική παραγωγή. Μόνο με το υπόμνημα απαντήσεως το Κοινοβούλιο ισχυρίστηκε ότι η διαδικασία με την οποία η Επιτροπή αποφάσισε ως προς το αν μπορεί ή δεν μπορεί να επιτραπεί η χρησιμοποίηση ΓΤΜΟ στη βιολογική παραγωγή συνιστά προσβολή των προνομίων του. Όπως θα αναφερθεί κατωτέρω, δεν είναι απαραίτητο να εξεταστούν οι τυχόν διαδικαστικές συνέπειες αυτής της διευρύνσεως των ισχυρισμών του Κοινοβουλίου, καθόσον αυτή δεν ασκεί, κατά τη γνώμη μου, επιρροή στην έκβαση της δίκης.

Επί του παραδεκτού

36. Η Επιτροπή εκφράζει «αμφιβολίες» ως προς το παραδεκτό της προσφυγής. Καίτοι δεν προέβαλε τυπικώς ένσταση απαραδέ-

¹⁵ — Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Απριλίου 1990, υπόθεση C-132/88, Επιτροπή κατά Ελλάδος (Συλλογή 1990, σ. I-1567, σκέψη 15).

που, η Επιτροπή διερωτάται κατά πόσον η παρούσα δίκη αφορά τις προνομίες του Κοινοβουλίου.

37. Κατά τη γνώμη μου, τίθεται ζήτημα παραδεκτού της προσφυγής καθόσον, όσον αφορά τους ΓΤΜΟ, ο κανονισμός δεν παράγει τα έννομα αποτελέσματα που του αποδίδει το Κοινοβούλιο. Ο κανονισμός δεν επιτρέπει τη χρήση ΓΤΜΟ στην παραγωγή ή επεξεργασία βιολογικών τροφίμων. Το σημείο 4, στοιχείο i, του μέρους Α και το στοιχείο i του μέρους Β εξαιρούν στους ΓΤΜΟ από τις «λευκές λίστες» των επιτρεπόμενων ουσιών ή μεθόδων επεξεργασίας.

38. Κατ' ουσίαν, αυτό το οποίο κατακρίνει το Κοινοβούλιο είναι το ότι η Επιτροπή μειώρισε τον αποκλεισμό των ΓΤΜΟ από το σημείο 4, στοιχείο i, του μέρους Α και από το στοιχείο i του μέρους Β του παραρτήματος VI με το να περιλάβει στο παράρτημα αυτό το στοιχείο ii του σημείου 4 του μέρους Α και το στοιχείο ii του μέρους Β.

39. Το ζήτημα, επομένως, που τίθεται είναι το ποιο έννομο αποτέλεσμα μπορεί να αναγνωριστεί στα μέρη Α, σημείο 4, στοιχείο ii, και Β, στοιχείο ii. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή παραδέχθηκε ότι το σημείο 4, στοιχείο ii, του μέρους Α και το στοιχείο ii του μέρους Β στερούνται περιεχομένου, η δε προσθήκη τους ήταν προϊόν πολιτικού συμβιβασμού στο πλαίσιο της ρυθμιστικής επιτροπής.

40. Το σημείο 4, στοιχείο ii, του μέρους Α και το στοιχείο ii του μέρους Β του παραρτήματος VI επαναλαμβάνουν τη διαδικασία

που πρέπει να ακολουθείται για την τροποποίηση του παραρτήματος VI. Η διαδικασία αυτή ήδη προβλέπεται από το άρθρο 14 του βασικού κανονισμού. Η Επιτροπή υποχρεούται να ακολουθήσει τη διαδικασία αυτή αν προτίθεται να τροποποιήσει το παράρτημα VI, και τούτο ανεξαρτήτως του αν αυτή η διαδικασία μνημονεύεται ή όχι στο παράρτημα VI.

41. Η Επιτροπή, περιλαμβάνοντας στο παράρτημα VI το σημείο 4, στοιχείο ii, του μέρους Α και το στοιχείο ii του μέρους Β, απλώς εξεδήλωσε την πρόθεσή της να εφαρμόσει τη διαδικασία του άρθρου 14 του βασικού κανονισμού σε περίπτωση που, στο μέλλον, θελήσει να επιτρέψει τη χρήση ΓΤΜΟ στην παραγωγή βιολογικών τροφίμων. Με άλλες λέξεις, η Επιτροπή δήλωσε την πρόθεσή της να εφαρμόσει μια διαδικασία που είναι εν πάση περιπτώσει υποχρεωτική προκειμένου να τροποποιηθεί το παράρτημα VI.

42. Θα μπορούσε να υποστηριχθεί η άποψη ότι αυτή καθαυτή η μνεία των ΓΤΜΟ στον κανονισμό παράγει τα έννομα αποτελέσματα που αναφέρει το Κοινοβούλιο διότι υποδηλώνει ότι η Επιτροπή θεωρεί ότι οι ΓΤΜΟ δεν αποκλείονται *αφ' εαυτών* από τη βιολογική παραγωγή. Όντως, ενδέχεται να πιστεύει η Επιτροπή ότι οι ΓΤΜΟ μπορούν καταρχήν να περιληφθούν στο παράρτημα VI, η πεποίθηση όμως αυτή δεν παράγει έννομα αποτελέσματα. Ακόμα και αν η Επιτροπή είχε την πεποίθηση αυτή, η εν λόγω πεποίθηση θα μπορούσε να λάβει τη μορφή νομικώς δεσμευτικής πράξης μόνο κατά τη διαδικασία της ρυθμιστικής επιτροπής που θεσπίζει το άρθρο 14 του βασικού κανονισμού. Το Κοινοβούλιο ισχυρίζεται, ωστόσο, ότι η προσβολή των προνομίων του είναι άμεση, ανεξάρτητη από την τυχόν έκδοση μεταγενεστέρων πράξεων, και επικαλείται προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση

Λουξεμβούργο κατά Κοινοβουλίου¹⁶. Η υπόθεση εκείνη αφορούσε ψήφισμα το οποίο είχε εγκρίνει το Κοινοβούλιο σχετικά με την κατανομή του προσωπικού της Γραμματείας του μεταξύ Βρυξελλών και Στρασβούργου. Το Δικαστήριο έκρινε ότι το ψήφισμα παρήγε έννομα αποτελέσματα, παρά το ότι απαιτείτο η λήψη εκτελεστικών μέτρων, καθόσον το ψήφισμα προέβλεπε τη μόνιμη κατανομή των υπηρεσιών και του προσωπικού μεταξύ των δύο αυτών πόλεων¹⁷. Τα μέτρα που θα ακολουθούσαν ήταν απαραίτητα απλώς και μόνο για την εκτέλεση μιας ήδη ληφθείσας απόφασης. Στην υπό κρίση υπόθεση, όμως, η Επιτροπή απλώς δήλωσε, με το σημείο 4, στοιχείο ii, του μέρους Α και με το στοιχείο ii του μέρους Β του παραρτήματος VI, ότι ενδέχεται να υποβάλει στην ρυθμιστική επιτροπή του άρθρου 14 του βασικού κανονισμού προτάσεις προκειμένου να περιληφθούν ΓΤΜΟ στο παράρτημα VI: η Επιτροπή δεν δεσμεύθηκε να υποβάλει τέτοιες προτάσεις στο μέλλον.

43. Το Κοινοβούλιο μπορεί να προστατεύσει τις προνομίες του ασκώντας προσφυγή με αίτημα την ακύρωση κάθε μελλοντικής τροποποίησης του παραρτήματος VI που θα περιλάβει ΓΤΜΟ στις «λευκές λίστες» των συστατικών ή βοηθητικών μέσων τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν στη βιολογική παραγωγή. Κατά τη γνώμη μου, μόνο μια τροποποίηση του παραρτήματος VI μπορεί να παραγάγει έννομα αποτελέσματα.

16 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Φεβρουαρίου 1984, υπόθεση 108/83, Συλλογή 1984, σ. 1945.

17 — Όπ.π., σκέψη 21.

44. Μόνον αν η Επιτροπή τροποποιήσει το παράρτημα VI και περιλάβει ΓΤΜΟ στους καταλόγους θα ανακύψουν τα ζητήματα ουσίας που προβάλλει το Κοινοβούλιο. Εφόσον δεν υφίσταται τέτοια τροποποίηση, η Επιτροπή δεν έλαβε κανένα μέτρο σχετικά με τους ΓΤΜΟ το οποίο να παράγει έννομα αποτελέσματα και να μπορεί να ακυρωθεί με αίτηση του Κοινοβουλίου.

45. Καίτοι φρονώ ότι η προσφυγή του Κοινοβουλίου είναι απαράδεκτη, θα εξετάσω εντούτοις και τα ζητήματα ουσίας που τίθεται στην υπό κρίση υπόθεση.

Επί της ουσίας

a) *Ο λόγος ακυρώσεως που συνίσταται στην αναρμοδιότητα της Επιτροπής*

46. Ο κύριος λόγος ακυρώσεως που προβάλλει το Κοινοβούλιο συνίσταται στο ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας τον επίδικο κανονισμό, υπερέβη τις εξουσίες που της παρέσχε το Συμβούλιο με τον βασικό κανονισμό.

47. Το άρθρο 145 της Συνθήκης προβλέπει ρητώς ότι το Συμβούλιο μπορεί να αναθέσει στην Επιτροπή αρμοδιότητες προς εκτέλεση των κανόνων που θεσπίζει και ότι το Συμ-

βούλιο μπορεί να υπαγάγει την άσκηση αυτών των κατ' εξουσιοδότηση αρμοδιοτήτων σε ορισμένους όρους. Στην υπόθεση Rey Soda κατά Cassa Conguaglio Zuccheri¹⁸, το Δικαστήριο ερμήνευσε ευρέως τις αρμοδιότητες που παρέσχε το Συμβούλιο στην Επιτροπή και αποφάνθηκε ότι:

«(...) τα όρια της αρμοδιότητας αυτής πρέπει να εκτιμώνται περισσότερο βάσει των ουσιωδών γενικών σκοπών της οργάνωσης της αγοράς, παρά βάσει του γράμματος της εξουσιοδοτήσεως.»

48. Στην υπόθεση Γερμανία κατά Επιτροπής¹⁹, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι το Συμβούλιο δεν είναι υποχρεωμένο να διευκρινίζει τα ουσιώδη στοιχεία των ανατιθεμένων αρμοδιοτήτων, δεδομένου ότι εγκύρως μπορεί να παρασχεθεί εξουσιοδότηση ακόμα και όταν αυτή στηρίζεται σε διάταξη διατυπωθείσα κατά γενικό τρόπο. Πάντως, η Επιτροπή οφείλει να ενεργήσει εντός των ορίων που είναι δυνατόν να συναχθούν από το σύστημα και τον σκοπό της πράξεως του Συμβουλίου²⁰.

49. Τα μέτρα που θεσπίζονται στο πλαίσιο των κατ' εξουσιοδότηση αρμοδιοτήτων δεν είναι ανίσχυρα για τον λόγο ότι θεσπίστηκαν με διαδικασία διαφορετική από εκείνη που εφαρμόστηκε για τη θέσπιση της πράξεως που παρέσχε την εξουσιοδότηση. Το Κοινοβούλιο παρερμηνεύει ένα χωρίο της αποφάσεως του Δικαστηρίου στην υπό-

θεση Romkes κατά Officier van Justitie²¹, όπου το Δικαστήριο αποφάνθηκε ως εξής:

«Υπενθυμίζεται σχετικώς ότι (...) δεν μπορεί να απαιτηθεί από το Συμβούλιο να θεσπίζει, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 43 της Συνθήκης, όλες τις λεπτομέρειες των κανονισμών που αφορούν την κοινή γεωργική πολιτική, ότι οι απαιτήσεις της εν λόγω διατάξεως ικανοποιούνται εφόσον τα ουσιώδη στοιχεία του υπό ρύθμιση θέματος θεσπίστηκαν σύμφωνα με τη διαδικασία που αυτή προβλέπει και ότι οι διατάξεις εκτελέσεως των βασικών κανονισμών μπορούν να θεσπιστούν από το Συμβούλιο με διαδικασία διαφορετική από εκείνη του άρθρου 43 της Συνθήκης (...). Ωστόσο (...) ένας εκτελεστικός κανονισμός (...) πρέπει να τηρεί τα ουσιώδη στοιχεία της σχετικής ρυθμίσεως, τα οποία έχουν καθοριστεί στον βασικό κανονισμό κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (...).»

50. Ομοίως, η Επιτροπή μπορεί να θεσπίζει μέτρα κάνοντας χρήση των αρμοδιοτήτων που της παρέσχε το Συμβούλιο χωρίς να θίγει τις προνομιές του Κοινοβουλίου, υπό την προϋπόθεση ότι η Επιτροπή τηρεί τα ουσιώδη στοιχεία που θεσπίζει ο βασικός κανονισμός. Η θέση αυτή πρόσφατα επικυρώθηκε με την απόφαση στην υπόθεση TACIS, η οποία αφορούσε τη θέσπιση εκτελεστικών μέτρων από το ίδιο το Συμβούλιο²².

18 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Οκτωβρίου 1975, υπόθεση 23/75, Συλλογή τόμος 1975, σ. 399, σκέψεις 13 και 14. Βλ. επίσης απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Δεκεμβρίου 1970, υπόθεση 25/70, Einfuhr- und Vorratstelle κατά Köster (Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 617, σκέψη 16).

19 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Οκτωβρίου 1992, υπόθεση C-240/90, Συλλογή 1992, σ. I-5383, σκέψη 41.

20 — Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Νοεμβρίου 1989, συνεκδικασθείσες υποθέσεις 6/88 και 7/88, Ισπανία και Γαλλία κατά Επιτροπής (Συλλογή 1989, σ. 3639, σκέψη 24).

21 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουνίου 1987, υπόθεση 46/86, Συλλογή 1987, σ. 2671, σκέψη 16.

22 — Απόφαση της 10ης Μαΐου 1995, υπόθεση 417/93, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1995, σ. I-1185, σκέψεις 30 έως 33).

51. Στην υπό κρίση υπόθεση, από την εξέταση της νομοθεσίας προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν υπερέβη τις εξουσίες που της παρέχει το άρθρο 5, παράγραφος 8, του βασικού κανονισμού. Πρώτον, κανένα στοιχείο του βασικού κανονισμού, όπως αυτός θεσπίστηκε από το Συμβούλιο, δεν επιτρέπει ή απαγορεύει ρητώς τη χρήση ΓΤΜΟ στην παραγωγή τροφίμων με βιολογικό τρόπο. Ο βασικός κανονισμός δεν αναφέρεται στους ΓΤΜΟ. Στην αρχική πρόταση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το άρθρο 5, παράγραφος 2, στοιχείο δ', ανέφερε δύο τύπους ουσιών ή μεθόδων επεξεργασίας που δεν μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν αν στην επισήμανση ή τη διαφήμιση υπήρχε αναφορά στη βιολογική μέθοδο παραγωγής: αφορούσαν επεξεργασίες που συνεπάγονται τη χρήση συνθετικών χημικών προϊόντων (τα οποία υπάγονται στην εξαίρεση του άρθρου 7) ή ιοντιζουσών ακτινοβολιών. Υπενθυμίζεται ότι το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχείο γ', του βασικού κανονισμού, όπως αυτός θεσπίστηκε από το Συμβούλιο, δεν περιέχει γενική απαγόρευση των επεξεργασιών με συνθετικά χημικά προϊόντα. Η μόνη γενική απαγόρευση που διατηρήθηκε είναι η απαγόρευση της χρήσεως ιοντιζουσών ακτινοβολιών.

52. Το Κοινοβούλιο πρότεινε τροπολογία για την καταρχήν απαγόρευση της χρήσεως των ΓΤΜΟ στην παραγωγή τροφίμων με βιολογικό τρόπο. Η Επιτροπή απέρριψε την τροπολογία αυτή, το δε Συμβούλιο δεν την επανέφερε, όπως θα μπορούσε να είχε πράξει. Έτσι, το άρθρο 5 του βασικού κανονισμού δεν απαγορεύει ρητώς στην Επιτροπή να περιλάβει ΓΤΜΟ στο παράρτημα VI. Ούτε μπορεί να συναχθεί μια τέτοια απαγόρευση από το σύστημα του βασικού κανονισμού.

53. Θα εξετάσω τώρα το επιχείρημα του Κοινοβουλίου ότι μόνον το άρθρο 100 Α της Συνθήκης μπορεί να αποτελέσει τη νομική βάση διατάξεως η οποία θεσπίζει την ελεύθερη κυκλοφορία ορισμένων τύπων γεωργικών προϊόντων εντός της κοινής αγοράς. Κατά τη γνώμη μου, το επιχείρημα αυτό δεν είναι σύμφωνο με το περιεχόμενο του Τίτλου II της Συνθήκης που αφορά τη γεωργία. Συγκεκριμένα, το άρθρο 38 της Συνθήκης αναφέρεται ρητώς στην εγκαθίδρυση κοινής αγοράς όσον αφορά τα γεωργικά προϊόντα. Η άριστη χρησιμοποίηση των συντελεστών παραγωγής, στην οποία αναφέρεται η παράγραφος 1 του άρθρου 39 της Συνθήκης, προϋποθέτει την εγκαθίδρυση κοινής αγοράς για τα γεωργικά προϊόντα. Έτσι, κανένα στοιχείο του Τίτλου II δεν εμποδίζει τη χρησιμοποίηση του άρθρου 43 της Συνθήκης ως νομικής βάσεως μιας πράξεως η οποία περιέχει διάταξη περί ελεύθερης κυκλοφορίας, πράγμα το οποίο αποτελεί γενική πρακτική όσον αφορά τους κανονισμούς περί κοινής οργάνωσης της αγοράς. Εν πάση περιπτώσει, βασικός στόχος του επιχειρήματος αυτού είναι η αμφισβήτηση του άρθρου 12 του βασικού κανονισμού, το οποίο θεσπίζει την ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Κοινότητας, και όχι του επιδικίου κανονισμού. Άραξ και επιτρέπει η χρήση ΓΤΜΟ, αυτοί εμπύπτουν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων περί ελεύθερης κυκλοφορίας στο μέτρο που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της παραγωγής βιολογικών τροφίμων.

54. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, το Κοινοβούλιο ανέφερε ότι η Codex Alimentarius Commission (Επιτροπή Κώδικα Τροφίμων), η οποία λειτουργεί υπό την αιγίδα του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών, αποφάσισε, κατά την 23η σύνοδό της τον Οκτώβριο του 1994 στη Οτάβα, να απαγορεύσει τη χρήση ΓΤΜΟ στα βιολογικά τρόφιμα. Το Κοινοβούλιο

καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Κοινότητα, εφόσον είναι πλέον μέλος του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας, οφείλει τουλάχιστον να λαμβάνει δεόντως υπόψη τις τις οριστικές αποφάσεις της Codex Alimentarius Commission. Ωστόσο, από την εξέταση της εκθέσεως της 23ης συνόδου της Codex Committee on Food Labelling²³ προκύπτει ότι δεν ελήφθη οριστική απόφαση. Πράγματι, η έκθεση καταλήγει στα εξής:

«Η ομάδα εργασίας έκρινε ότι, ενόψει των μεταβολών που επήλθαν όσον αφορά τις τεχνικές της παραγωγής βιολογικών τροφίμων από την τελευταία συνεδρίαση της επιτροπής, καθώς και της ανάγκης αφιερώσεως περισσότερου χρόνου στην εξέταση των συναφών τεχνικών ζητημάτων, το σχέδιο των Γενικών Κατευθύνσεων πρέπει να επανέλθει στη φάση 6 της διαδικασίας.»²⁴

55. Συνεπώς, δεν είναι ανάγκη να εξεταστεί ποιες θα ήταν οι έννομες συνέπειες μιας οριστικής αποφάσεως της Codex Alimentarius Commission επί του ζητήματος αυτού, καθόσον δεν ελήφθη καμία οριστική απόφαση.

56. Τελικά, η θέσπιση του επιδικίου κανονισμού ουδόλως έθιξε, κατά τη γνώμη μου, τις προνομίες του Κοινοβουλίου στα πλαίσια της διαδικασίας εγκρίσεως της προτάσεως κανονισμού σχετικά με τα νέα τρόφιμα που μνημονεύθηκε ανωτέρω στο σημείο 33. Η εξέταση τόσο του σκοπού όσο και των δια-

τάξεων της προτάσεως δεν παρέχει καμία ένδειξη ως προς το πώς είναι δυνατόν να θιγούνται οι προνομίες του Κοινοβουλίου από τη θέσπιση του επιδικίου κανονισμού. Η πρόταση κανονισμού σχετικά με τα νέα τρόφιμα δεν μεταβάλλει τους όρους υπό τους οποίους οι ΓΤΜΟ μπορούν ή δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην παραγωγή βιολογικών προϊόντων. Η πρόταση κανονισμού, αν εγκριθεί, θα θεσπίσει απλώς μια νέα διαδικασία για την έγκριση των ΓΤΟ που θα μπορούν να χρησιμοποιούνται στα τρόφιμα γενικώς, στη θέση της διαδικασίας που προβλέπει η οδηγία 90/220/ΕΟΚ. Επιπλέον, πρέπει να υπενθυμιστεί ότι η πρόταση κανονισμού σχετικά με τα νέα τρόφιμα πρέπει πλέον να εγκριθεί από το Κοινοβούλιο σύμφωνα με τη διαδικασία συναποφάσεως.

b) Ο λόγος ακυρώσεως που συνίσταται στην κατάχρηση εξουσίας

57. Το Κοινοβούλιο υποστηρίζει, επικουρικώς, ότι η Επιτροπή, θεσπίζοντας τον επιδικίο κανονισμό, ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας. Ο ισχυρισμός αυτός του Κοινοβουλίου στηρίζεται κυρίως στην εκ μέρους του ερμηνεία της δηλώσεως του επιτρόπου η οποία παρατέθηκε ανωτέρω στο σημείο 22. Το Κοινοβούλιο ισχυρίζεται ότι ο επίτροπος «άφησε σαφώς να εννοηθεί ότι το ζήτημα [της χρησιμοποίησεως ΓΤΜΟ στην παραγωγή βιολογικών προϊόντων] θα υποβαλλόταν εκ νέου στο Κοινοβούλιο (...)». Δεν συμφωνώ ότι από τη δήλωση αυτή προκύπτει αυτό το συμπέρασμα. Πρώτον, ο επίτροπος ανέφερε σαφώς ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να δεχθεί την τροπολογία του Κοινοβουλίου, η οποία θα οδηγούσε σε καταρχήν απαγόρευση της χρήσεως ΓΤΟ στην παραγωγή βιολογικών προϊόντων. Ο επίτροπος ανέφερε επίσης ότι θα ήταν

23 — Codex Alimentarius Commission, Οττάβα, Καναδάς, 24-28 Οκτωβρίου 1994, Alinorm 95/22, παράγραφοι 40, 71 έως 73.

24 — Όπ.π., παράγραφος 73.

πρώρο να ληφθεί οριστική θέση προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση επί του θέματος, πριν από την πραγματοποίηση περαιτέρω τεχνικών ερευνών. Έτσι, ο επιτροπος, καιτοι δεν δέχθηκε τις τροπολογίες του Κοινοβουλίου, ανέφερε ότι η «Επιτροπή συμμερίζεται την ανησυχία που εκφράζεται (...)», πράγμα το οποίο σημαίνει ότι η Επιτροπή δεν είχε λάβει οριστική απόφαση σχετικά με τους ΓΤΜΟ. Αυτή η θέση αντικατοπτρίζεται και στον ίδιο τον επίδικο κανονισμό: η χρήση ΓΤΜΟ δεν καθίσταται μεν ελεύθερη, μπορεί όμως να επιτραπεί υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

58. Ούτε, κατά τη γνώμη μου, η δήλωση του επιτρόπου περιέχει καμία δέσμευση επαναφοράς του ζητήματος ενώπιον του Κοινοβουλίου. Στη δήλωση δεν υπάρχει καμία τέτοια μνεία νέας διαβουλεύσεως με το Κοινοβούλιο. Ούτε μπορεί να θεωρηθεί ότι η δήλωση θεμελιώνει έμμεση δέσμευση εφαρμογής της διαδικασίας του άρθρου 5, παράγραφος 9, του βασικού κανονισμού αντί της διαδικασίας του άρθρου 5, παράγραφοι 7 και 8. Πράγματι, την εποχή κατά την οποία έγινε η δήλωση, ήτοι στις 18 Φεβρουαρίου 1991, η πρόταση για τη θέσπιση του βασικού κανονισμού δεν περιείχε διάταξη ανάλογη του άρθρου 5, παράγραφος 9, όπως τελικά αυτή εγκρίθηκε. Συνεπώς, ήταν αδύνατη η αναφορά στο άρθρο 5, παράγραφος 9, ή σε κάποια αντίστοιχη διάταξη.

59. Ακόμα και αν η δήλωση του επιτρόπου μπορούσε να εκληφθεί ως δέσμευση όπως διατείνεται το Κοινοβούλιο, συμφωνώ με το Συμβούλιο ότι αυτή η δέσμευση δεν θα μπορούσε να έχει τα αποτελέσματα που της αποδίδει το Κοινοβούλιο. Η Επιτροπή δεν μπορούσε να δεσμευθεί νομικώς χωρίς να

αλλοιώσει τη θεσμική ισορροπία που εγκαθιδρύει η Συνθήκη και, εν πάση περιπτώσει, δεν μπορούσε να το πράξει προτού το Συμβούλιο καταλήξει σε απόφαση επί της προτάσεως κανονισμού και παράσχει εκτελεστικές εξουσίες στην Επιτροπή.

60. Το Κοινοβούλιο υποστηρίζει επίσης ότι η Επιτροπή κατεχράσθη των εξουσιών της κάνοντας χρήση των αρμοδιοτήτων που της παρέχει το άρθρο 5, παράγραφος 8, του βασικού κανονισμού και μη εφαρμόζοντας τη διαδικασία του άρθρου 5, παράγραφος 9, του κανονισμού, η οποία θα είχε οδηγήσει στην κατάρτιση νομοθετικών προτάσεων κατά το άρθρο 43 της Συνθήκης. Δεν συμμερίζομαι την άποψη αυτή. Το άρθρο 5, παράγραφος 9, επιβάλλει μεν στην Επιτροπή να επανεξετάσει τις διατάξεις του άρθρου 5, δεν την υποχρεώνει όμως να υποβάλει προτάσεις κατά το άρθρο 43 της Συνθήκης. Πράγματι, η διατύπωση του άρθρου 5, παράγραφος 9, ρητώς αναγνωρίζει στην Επιτροπή το δικαίωμα να μην υποβάλει τέτοιες νομοθετικής φύσεως προτάσεις. Εξάλλου, το άρθρο 5, παράγραφος 8, του βασικού κανονισμού είναι η διάταξη η οποία προβλέφθηκε ειδικώς προκειμένου να εξουσιοδοτηθεί η Επιτροπή να καταρτίσει περιοριστικούς καταλόγους των εν λόγω ουσιών και προϊόντων. Κάνοντας χρήση της διατάξεως αυτής, η Επιτροπή δεν επέλεξε μη προσήκουσα διαδικασία, ούτε ενήργησε κατά κατάχρηση των εξουσιών της.

c) Ο λόγος ακυρώσεως που συνίσταται στην ανεπαρκή αιτιολογία

61. Τέλος, το Κοινοβούλιο υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 190 της

Συνθήκης παραλείποντας να αιτιολογήσει επαρκώς τον επίδικο κανονισμό. Θεωρεί ότι το θέμα είναι τόσο ευαίσθητο ώστε θα έπρεπε να είχαν δοθεί σαφείς και συγκεκριμένες εξηγήσεις προς αιτιολόγηση του γεγονότος ότι η Επιτροπή επέτρεψε τη χρήση ΓΤΜΟ στην παραγωγή βιολογικών τροφίμων. Κατά τη γνώμη μου, είναι συζητήσιμο κατά πόσον ο λόγος ακυρώσεως που προβάλλει το Κοινοβούλιο είναι παραδεκτός. Η έλλειψη αιτιολογίας δεν θίγει τις προνομίες του Κοινοβουλίου, μόνον δε παραβάσεις αυτού του είδους μπορεί να προσβάλλει το Κοινοβούλιο. Εν πάση περιπτώσει, αυτός ο λόγος ακυρώσεως είναι αβάσιμος. Όπως προκύπτει από την προηγηθείσα ανάλυση, η Επιτροπή δεν επέτρεψε τη χρήση ΓΤΜΟ

στην παραγωγή βιολογικών τροφίμων. Ακόμα και αν θεωρηθεί ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός ορίζει ότι η χρήση ΓΤΜΟ θα επιτρέπεται σε περιορισμένες περιπτώσεις, θεωρώ ότι, με την τέταρτη και την πέμπτη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου του επιδικίου κανονισμού, οι οποίες παρατέθηκαν ανωτέρω στην παράγραφο 24, αιτιολογείται επαρκώς αυτή η δυνητική παροχή αδειάς για τη χρήση ΓΤΜΟ, ιδίως μάλιστα εφόσον οι μεταγενέστεροι κανονισμοί θα πρέπει να θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 14 του βασικού κανονισμού, οι κανονισμοί δε αυτοί θα πρέπει να αιτιολογούν την παροχή αδειάς για τη χρήση των συγκεκριμένων ΓΤΜΟ που θα αφορά η άδεια.

Πρόταση

62. Καταλήγω στο συμπέρασμα ότι το Δικαστήριο πρέπει να απορρίψει την προσφυγή του Κοινοβουλίου. Συνεπώς, το Κοινοβούλιο θα πρέπει να υποχρεωθεί στην καταβολή των δικαστικών εξόδων της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας. Πάντως, σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 4, του ίδιου κανονισμού, το Συμβούλιο, ως παρεμβαλόν, θα πρέπει να φέρει τα δικαστικά έξοδά του.

63. Επομένως, θεωρώ ότι το Δικαστήριο πρέπει:

- 1) να απορρίψει την προσφυγή·
- 2) να καταδικάσει το Κοινοβούλιο στα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής·
- 3) να ορίσει ότι το Συμβούλιο θα φέρει τα δικαστικά έξοδά του.